

ዐይነት ፤	ዐምደኛ : ጽሑፍ ፤ "አካወ-ደን : ልቅሞች ። "
ርእስ ፤	"የኢትዮጵያ : ክፍላተ : ሀገር : አካወ-ደን : መረጃዎች : ለ 1948 : ዓ.ም. : እና : 2013 : ዓ.ም. ፣ በ 1962 : ዓ.ም. ተ : የጠቅላይ : ግዛት : አከፋፈል : መሠረት ። "
ይሁሉ ፤	"ሥልጠና ስልጠና" : መዘን ።
ዕኩት ፤	መስከረም : 2013 : ዓ.ም. ።
ዝግጅት ፤	ፍጹም ።
መጽሐፍት ፤	"ሥልጠና ስልጠና" : መዘን ። ቍ.2013-001 ።
ማስታወሻ ፤	
ማሳሰቢያ ፤	(ለሕተቶች : በተገኙ : ወይ : በተጠቁሙ : ቍጥር : ታርመው : ዝርዝራቸው : ዳግመኛ : ይወጣል ።)

የኢትዮጵያ : የግዛት : (ክፍለ : ሀገር) : አካወ-ደን : መረጃዎች : ከ 1948 : ዓ.ም. : እና : 2013 : ዓ.ም. ፣ በ 1962 : ዓ.ም. ተ : የጠቅላይ : ግዛት : አከፋፈል : መሠረት ።

ጠቅላይ : ግዛት : (ክፍለ : ሀገር)	ቢጋር	ዋና : ከተማ	ወከክ : (በኪሎሜትር : ማካዘን : [ኪሜ ²])	የሕዝብ : ብዛት : (በሚሊዮን)	የሕዝብ : ብዛት : (በሚሊዮን)	+ : መጠን : - : ፕሮጋሬን : (በሚሊዮን)	አሰፋፈር : (የተዋህደ : ብዛት : በኪሎሜትር : ማካዘን : ከ 2013 : ዓ.ም.)	አውራጃዎች : ዋና : ከተማዎች : (ከ 1962 : ዓ.ም. : ወዲህ : የተጨመሩ : ያከፋፈሉ : ከውጭ : አካባቢ ።)
መናገሻ : አውራጃ ፤ (ዐዲስ : አበባ : ከተማ) ፤ 		ዐዲስ : አበባ	8 520 : ኪ.ሜ ² (2 130 : ኪ.ሜ ²)	1.7 : ሚ. (1.0 : ሚ.)	8.02 : ሚ. (5.83 ¹ : ሚ.)	+2.5 : ሚ.	941 : ካ/ኪ.ሜ ² (2 737 : ካ/ኪ.ሜ ²)	1) የዐዲስ : አበባ : ወረዳዎች :- 1.1) ነፋስ : ስልክ : [ወረዳ] 1.2) ቦሌ : [ወረዳ] 1.3) ልደታ : [ወረዳ] 1.4) ቁርቆስ : [ወረዳ] 1.5) የካ : [ወረዳ] 1.6) ዐዲስ : ከተማ : [ወረዳ] 1.7) ፀረ-ዳ : [ወረዳ] 1.8) ጉሳሴ : [ወረዳ] 2) የመናገሻ : ወረዳዎች :- 2.1) ሱሉ-ልታ 2.2) አታቂ 2.3) በረኽ 2.4) ዓለም : ገና 2.5) አዳ : በርጋ 2.6) ወልሙራ 2.7) ዐዲስ : ዓለም 2.8) ሜታ : ሮቢ 2.9) ጊምቢቹ
ሸዋ ፤ 		ዐዲስ : አበባ	85 200 : ኪ.ሜ ²	5 : ሚ.	15.82 (23.84 : ሚ.ልዮን : የመናገሻ : አውራጃን : 8.02 : ሚ.ልዮን : ጨምሮ)	+2 : ሚ. (+4.5 : ሚ.)	206 : ካ/ኪ.ሜ ² (መናገሻ : አውራጃን : ጨምሮ : 280 : ካ/ኪ.ሜ ²)	1) ሐይቆች : እና : ቡታጃራ : (አዳሚ : ቱሉ) 2) መርሐ : ቤቱ : (ዓለም : ከተማ) 3) መንዝና : ግሼ : (መኻል : ሜዳ) 4) መናገሻ : (ዐዲስ : አበባ) 5) ሰላሌ : (ፍቼ) 6) ተጉላት : እና : ቡልጋ : (ደብረ : ብርሃን) 7) ከምባታ : እና : ሀዲያ : (ሆላዕና) 8) የረር : (ናዝሬት)

1 የዐዲስ : አበባ : ከተማ : ሕዝብ : ብዛት : ባማካይ : በዓመት : 2.8% : እያደገ : በ 64 ዓመታት : ውስጥ : በ 1948 : ዓ.ም. : ከነበረበት : 1 : ሚ.ልዮን : በ 2013 : ዓ.ም. : 5.83 : ሚ.ልዮን : ደርሷል : ተብሎ : ይገመታል ። ዐዲስ : አበባ : ከተማ : የሚገኝበት : የመናገሻ : አውራጃ : ሕዝብ : ብዛት : እድገት : ግን : በዚያው : በ 1.18% : አማካይ : ሀገራዊ : ዓመታዊ : የሕዝብ : እድገት : መጠን : ተሰልጿል ።

ጠቅላይ ግዛት (ክፍለ ሀገር)	ቦር	ዋና ከተማ	ወከል (በቢሮክራሲያዊ ማዘዝ) (ኪ.ሜ. ²)	የሕዝብ ብዛት (በሚሊዮን) 1948 : ዓ.ም.	የሕዝብ ብዛት (በሚሊዮን) 2013 : ዓ.ም.	+ : መጠን - : ፕሮጋሬስ (በሚሊዮን)	ክሳራ ስር (የተዋህደው ብዛት በቢሮክራሲያዊ ማዘዝ ከ 2013 : ዓ.ም.)	ከውጭ ጭቃዎች : ዋና ከተማቸው (ከ 1962 : ዓ.ም. : ወላይ : የተሰየሙ ስምዎች : ከውጭ ጭቃዎች ።)
								9) ደፋት : (ኤፌሶን) 10) ጅብት : (ሀገረ : ሕይወት) 11) ጨቦ : እና ጉራጌ : (ግዮን)
ወሎ ፤		ደሴ	79 400 : ኪ.ሜ. ²	4.5 : ሚ.	12.13 : ሚ.	-2 : ሚ.	153 : ነ/ኪ.ሜ. ²	1) ላስታ : (ደብረ : ፀሐይ) 2) ራድ : እና ቆሶ : (አላማጣ) 3) ቃሉ : (ኮምቦልቻ) 4) ቦረና : (መካነ : ሰላም) 5) ወረ : ሂመኖ : (ተንታ) 6) ወረ : ኢሉ : (ወረኢሉ) 7) ዋድላ : እና ደላንታ : (ወገል : ጤና) 8) ዋግ : (ሰቄጣ) 9) ዐምባሰል : (ሐይቅ) 10) ዐውሳ : (ባቲ) 11) የጁ : (ወልደያ) 12) ደሴ : ዙሪያ : (ደሴ)
ሰሜን : እና ሰሜን-ምሥራቅ ፤		ጎንደር	79 200 : ኪ.ሜ. ²	4 : ሚ.	11.6 : ሚ.	-1 : ሚ.	146 : ነ/ኪ.ሜ. ²	1) ዋልጋ : (አይክል) 2) ደብረ : ታቦር : (ደብረ : ታቦር) 3) ጋይንት : (ነፋስ : መውጫ) 4) ጎንደር : (ጎንደር) 5) ልቦ : (ዐዲስ : ዘመን) 6) ሰሜን : (ደባርቅ) 7) ወገራ : (ዳባት)
ጎንደር ፤		ደብረ : ማርቆስ	61 600 : ኪ.ሜ. ²	3.8 : ሚ.	12.66 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	206 : ነ/ኪ.ሜ. ²	1) ሞጣ : (ሞጣ) 2) ባሕር : ዳር : (ባሕር : ዳር) 3) አገው : ምድር : (ዳንግላ) 4) መተክል : (ቻግኒ) 5) ዳሞት : (ፍኖተ : ሰላም) 6) ደብረ : ማርቆስ : (ደብረ : ማርቆስ) 7) ብቸና : (ብቸና)
ትግራይ ፤		መቐሌ : (መቐለ)	65 900 : ኪ.ሜ. ²	3 : ሚ.	7.38 : ሚ.	-2 : ሚ.	112 : ነ/ኪ.ሜ. ²	1) ራድ : እና አዘቦ : (ማይ : ጨው) 2) ሸረ : (እንዳ : ሥላሴ) 3) ተንቤን : (ዐቢይ : አዲ) 4) አፕሰም : (አፕሰም) 5) አጋሜ : (አዲ : ገርሀት) 6) እንደርታ : (መቐሌ) 7) ክልት : አውላሎ : (ውቅር) 8) ዐድዋ : (ዐድዋ)
ሲዳሞ ፤		ሀዋሳ	117 300 : ኪ.ሜ. ²	2.3 : ሚ.	7.9 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	67 : ነ/ኪ.ሜ. ²	1) ሲዳማ : (ደርጋ : ዓለም) 2) ቦረና : (ነጌሌ) 3) አሬር : (ደቡብ) 4) ወላም : (ሰዶ) 5) ደራሳ : (ዲሳ) 6) ጀምጀም : (ክብረ : መንግሥት)

ጠቅላይ ግዛት : (ክፍለ ሀገር)	ቢጋር	ዋና ስተሚ	ወክል : (በቢሮሎማትር : ማኅዘን) [ኪሜ ²]	የሕዝብ ብዛት : (በሚልዮን) 1948 : ዓ.ም.	የሕዝብ ብዛት : (በሚልዮን) 2013 : ዓ.ም.	+ : መጠን - : ፕሮፖዥን (በሚልዮን)	አሰራር : (የተዋህደው ብዛት : በቢሮሎማትር : ማኅዘን : ከ 2013 : ዓ.ም.)	አውራጃዎች : ዋና ስተሚ : (ከ 1962 : ዓ.ም. : ወላይ : የተፈጸሙ ስተሚዎች : ከውጭ ስተሚዎች) ::
ሐረርጌ		ሐረር	259 700 : ኪሜ ²	1.9 : ሚ.	6.86 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	26 : ነ/ኪሜ ²	1) ሐረር : (ሐረር) 2) ቀላፎ : (ቀላፎ) 3) ቀብሪ : ደሀር : (ቀብሪ : ደሀር) 4) ጎብሮ : (ጎብሮ) 5) አሳ : እና ጉርጉራ : (ዲራ : ዳዋ) 6) ወልወል : እና ወርዴር : (ወርዴር) 7) ወበራ : (ደደር) 8) ደገሐቡር : (ደገሐቡር) 9) ጂግጂጋ : (ጂግጂጋ) 10) ጉርሱም : (ፍኛን : በራ) 11) ጋራ : ሙሉታ : (ግራዋ) 12) ጎዴ : (ጎዴ) 13) ጨርጨር : አዳል : እና ጋራ : ጉራቻ : (ፀሰበ : ተፈሪ)
ጋሞ ጎፋ		አርባ ምንጭ	39 500 : ኪሜ ²	1.9 : ሚ.	6.33 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	160 : ነ/ኪሜ ²	1) ገለብ : እና ሐመር : ባኮ : (ጂንካ) 2) ጋሞ : (ጨንቻ) 3) ጋርዳላ : (ጊደሌ) 4) ጎፋ : (ቡልኪ)
ከፋ		ጂማ	54 600 : ኪሜ ²	1.8 : ሚ.	6.33 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	116 : ነ/ኪሜ ²	1) ሊሙ : (አጋር) 2) ከፋ : (ቦንጋ) 3) ከሎ : ከንታ : (ዋካ) 4) ጂማ : (ጂማ) 5) ጊሚራ : (ሚዛን : ተፈሪ)
ዐሩሲ : (ጎሩሲ)		አሰላ	23 500 : ኪሜ ²	1.5 : ሚ.	5.27 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	224 : ነ/ኪሜ ²	1) አርባ ጉጉ : (ትንሣኤ : ብርሃን) 2) ጠቸ : (ጠቸ) 3) ጭላሎ : (አሰላ)
ወላጋ		ለቀምት	71 200 : ኪሜ ²	1.2 : ሚ.	4.22 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	59 : ነ/ኪሜ ²	1) ሆሮ : ጉድሩ : (ሻምቡ) 2) ቁሰም : (ደንቢ : ዶሎ) 3) ለቀምት : (ለቀምት) 4) አርጆ : (አርጆ) 5) አሰላ : (አሰላ) 6) ጊምቢ : (ጊምቢ)

ጠቅላይ ግዛት : (ክፍለ ሀገር)	ቢጋር	ዋና ስተሚ	ወከል : (በቢሮሎሜትር : ማካዘን) [ኪሜ ²]	የሕዝብ ብዛት : (በሚሊዮን) 1948 : ዓ.ም.	የሕዝብ ብዛት : (በሚሊዮን) 2013 : ዓ.ም.	+ : መጠን - : ፕሮፖዥን (በሚሊዮን)	ክሰራር : (የተዋህደው ብዛት : በቢሮሎሜትር : ማካዘን : ከ 2013 : ዓ.ም.)	ከውህደታዎች : ዋና ስተሚ : (ከ 1962 : ዓ.ም. : ወዲህ : የተፈጸሙ ስተሚዎች : ከውህደታዎች : ከተጨማሪው) ::
ኤርትራ (ባሕር : ምድር : እና : ደንከል) ፤ 		አስመራ	117 600 : ኪሜ ²	1.2 : ሚ.	2.11 : ሚ.	-1.5 : ሚ.	18 : ነ/ኪሜ ²	1) ሐማሴን : (አስመራ) 2) ምጽዋዕ : (ምጽዋዕ) 3) ሠራዬ : (አዲ : ውግረ) 4) ሣህል : (ናጃፋ) 5) ተሰነይ : (ተሰነይ) 6) አቀርደት : (አቀርደት) 7) አከለ : ገዛይ : (አዲ : ቀይሕ) 8) ከረን : (ከረን) 9) ፀሰብ : (ፀሰብ)
አሉሳቦር ፤ 		መብቱ	47 400 : ኪሜ ²	1 : ሚ.	3.7 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	78 : ነ/ኪሜ ²	1) ሞቻ : (ገብ) 2) ሰር : እና : ጋባ : (መብቱ) 3) ቡኖ : በደሴ : (በደሴ) 4) ገምቤላ : (ገምቤላ) 5) ገጫ : (ገጫ)
ባሌ ፤ 		ገብ	124 000 : (ኪሜ ²)	1 : ሚ.	3.7 : ሚ.	+0.5 : ሚ.	30 : ነ/ኪሜ ²	1) ኤልከራ : (ኤልከራ) 2) ዋቢ : (ገብ) 3) ደሎ : (መስሎ) 4) ገናሌ : (ደደላ) 5) ፋሲል : (ገብ)
አውጭ ሀገር : የሚኖሩ ፤			-	0.2 : ሚ.	3.16 : ሚ.			
ባዕዳን : (በደቡብ : ጠቅላይ) ፤			-	0.2 : ሚ.	1.05 : ሚ.			
ኢትዮጵያ ፤ 		ዐዲስ አበባ	1 300 000 : (ኪሜ ²)	36 : ሚ.	117.1 : ሚ. (2) (113.95 : ሚልዮን : በሀገር : ውስጥ : የሚኖሩ : ኗሪዎች)		87.7 : ነ/ኪሜ ²	106 : አውራጃዎች ::

2 አውጭ ሀገር : የሚኖሩ : 3.16 : ሚልዮን : ኢትዮጵያውያንን ሳይጨምር ፣ በ 2013 : ዓ.ም. : በኢትዮጵያ ውስጥ : የሚኖሩ : ነዋሪዎች : ቀጥሮ : (1.05 : ሚልዮን : የውጭ ሀገር : ዜጎችን ጨምሮ) : 113.94 : ሚልዮን : ይገመታል ::